

Ministeren

Beskæftigelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Beskæftigelsesudvalget har den 15. oktober 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 40 (alm. del) efter ønske fra Finn Sørensen (EL) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares endeligt.

Spørgsmål nr. 40:

Hvor mange modtagere af integrationsydelse ligger under Danmarks Statistiks fattigdomsindikator, og hvor mange børn er der i de pågældende familier?

Svar:

Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Økonomi- og Indenrigsministeriet, som har oplyst følgende:

”Danmark tilsluttede sig FN’s verdensmål for bæredygtig udvikling i september 2015. FN’s verdensmål omfatter samlet set 169 delmål fordelt på 17 overordnede mål, som økonomi, sundhed, uddannelse, ligestilling og miljø, jf. www.verdensmaalene.dk. Med verdensmålene er der tale om en global dagsorden, der skal oversættes til den nationale kontekst, og som skal opnås på globalt niveau. Verdensmålene er universelle i den forstand, at de gælder for alle FN’s medlemslande – både udviklede lande og ikke-udviklede lande. Opfyldelsen af de 17 verdensmål skal ske i overensstemmelse med hvert enkelt medlemslands nationale tilgang og prioriteter, herunder med udgangspunkt i de nationale omstændigheder, der er gældende i hvert land.

Danmark ligger i front i forhold til at realisere mange af verdensmålene. Det betyder, at nogle målsætninger er mindre relevante end andre, og at arbejdet med fattigdom og ulighed ikke kan forventes at være det samme i Danmark som i mange andre lande.

Den konkrete målsætning om at afskaffe fattigdom i alle dens former skal ses i lyset af, at Danmark er et af de mest lige lande i verden. Danmark er således det land blandt OECD-landene, hvor andelen af befolkningen i lavindkomstgruppen er mindst, jf. *Fordeling og incitament 2018*, Økonomi-

3. januar 2019

Analysekontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2018 - 18606
Akt-id 603540

og Indenrigsministeriet. Det fremgår af FN's verdensmål nr. 1: Afskaf fattigdom, delmål 1.2:

"Inden 2030 skal andelen af mænd, kvinder og børn i alle aldre, som lever i fattigdom i alle dens dimensioner, halveres".

FN lægger op til, at delmål 1.2 monitoreres med udgangspunkt i to indikatorer:

- 1.2.1. Andel af befolkningen, som lever under den nationale fattigdomsgrænse, opdelt på køn og aldersgruppe.
- 1.2.2. Andel af mænd, kvinder og børn i alle aldre, som lever i fattigdom i alle dens dimensioner, i henhold til nationale definitioner.

Danmark har imidlertid ikke en national fattigdomsgrænse og opererer heller ikke med nationale definitioner af fattigdom. Regeringen afskaffede i 2015 den tidligere regerings definition af 'økonomisk fattige' som et objektivt mål for fattigdom i Danmark. Det er regeringens opfattelse, at fattigdom ikke kun måles i kroner og øre. Der vil således være sårbare borgere, som ikke er 'økonomisk fattige' ifølge en teknisk afgrænsning, men som ikke desto mindre er socialt udsatte. Tilsvarende vil der være borgere, der ikke er socialt udsatte, men som vil være omfattet af en teknisk afgrænsning af 'økonomisk fattige'.

VIVE (tidligere SFI) finder i afsavnsundersøgelsen *Fattigdom og afsavn* fra 2016 store forskelle i oplevede afsavn blandt personer omfattet af den tidligere regerings afgrænsning af "økonomisk fattige". Ligeledes rapporterer børn omfattet af afgrænsningen kun i mindre grad flere afsavn end andre børn. Børn omfattet af afgrænsningen melder desuden, at de er lige så tilfredse med livet som andre børn.

Det blev også påpeget af *Ekspertudvalget om fattigdom*, som i *En dansk fattigdomsgrænse – analyser og opgørelsesmetoder, 2012* skrev: *"En svaghed ved en grænse, som udelukkende er økonomisk, er, at den alene er resultat- eller outputorienteret, hvilket vil sige, at indkomsten vurderes uden hensyn til, hvorledes denne er fremkommet. En sådan grænse tager ikke hensyn til proces, årsager (frivillig vs. ufrivillig) eller konsekvenser og kan derfor ikke stå alene som indikator for fattigdomsproblemer."*

Det er regeringens opfattelse, at det socialpolitiske fokus bør ligge et andet sted end ved en økonomisk bundlinje. Det handler i større grad om at sikre mennesker lige muligheder i livet og at give dem det nødvendige rygstød til at gribe mulighederne – til glæde for dem selv og deres børn. Det handler fx om øget tilskyndelse til at uddanne sig og til at komme i arbejde, og det hjælper en økonomisk fattigdomsgrænse ikke på.

Det er baggrunden for, at lande, vi normalt sammenligner os med, ikke har en fattigdomsgrænse, men gør brug af en mere nuanceret tilgang. Ekspertudvalget om fattigdom skrev således i sin rapport: *"I højindkomstlande med veludbyggede velfærdssamfund opereres der normalt ikke med officielle fattigdomsgrænser. I stedet laver landene typisk årlige opgørelser, der monitorerer udviklingen ud fra en række indikatorer. Indikatorerne kan være defineret ved økonomiske forhold, ved materielle forhold, eller ved forhold, der har betydning for social inklusion/eksklusion."*

Regeringen følger udviklingen i antallet af personer med relativt lav indkomst (lavindkomstgruppen) og har i 2016 præsenteret 10 socialpolitiske mål. Udviklingen i lavindkomstgruppen belyses i Økonomi- og Indenrigsministeriets årlige publikation *Fordeling og incitamenter*, mens udviklingen i regeringens 10 socialpolitiske mål belyses i Børne- og Socialministeriets årlige publikation *Socialpolitisk Redegørelse*.

Danmarks Statistik (DST) monitorerer udviklingen i alle FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, jf. www.dst.dk/da/Statistik/Sdg. I fravær af en national fattigdomsgrænse og andre nationale definitioner af fattigdom har DST blandt andet udarbejdet en indikator for "relativ fattigdom" til at monitorere udviklingen i delmål 1.2. DST's definition omfatter personer, der opfylder, at:

- Den familieækvivalerede disponible indkomst udgør under 50 pct. af medianindkomsten i befolkningen
- Den familieækvivalerede nettoformue eksklusive pensionsopsparing udgør under 50 pct. af medianindkomsten i befolkning ved årets start
- Hovedforsøgeren i familien ikke er studerende
- Personer under 25 år ikke er flyttet hjemmefra i løbet af året

Der er en relativt stor mobilitet ud af gruppen afgrænset af DST's indikator. Således var kun halvdelen af gruppen, der er omfattet af indikatoren i 2017, også omfattet i 2016, mens under en tredjedel var omfattet i både 2015 og 2016, jf. tabel 1.

Tabel 1

DST's indikator, 2017

År omfattet af indikator	Antal	Andel i befolkningen
2017	254.000	4,5 pct.
2016 og 2017	131.200	2,3 pct.
2015, 2016 og 2017	73.700	1,3 pct.

Anm.: Populationen i opgørelsen udgør personer bosiddende i Danmark pr. 1. januar 2018, som er i en E-familie med mindst en person over 14 år, der har haft bopæl i landet hele 2017.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik.

Den forholdsvis store mobilitet ud af gruppen kan skyldes, at mange personer omfattet af DST's indikator har lav indkomst i en kortere periode som

følge af fx midlertidig ledighed, udlandsophold, højskoleophold eller opstart af egen virksomhed. For en del vil der derfor være tale om perioder med frivillig lav indkomst. DST skriver i metodenotatet *Bag om relativ fattigdom (2018)* om fortolkningen af indikatoren: *"Fattigdomsindikatoren skal ikke tolkes som et egentligt fattigdomsmål, der objektivt viser antallet af fattige personer i Danmark, men som en indikator på udviklingen i relativ fattigdom. En relativ fattigdomsgrænse vil altid hvile på antagelser, idet mange valg skal træffes, når man skal måle fattigdom. Antallet af fattige afhænger således af disse valg. Det er derfor vigtigt ikke at tolke for hårdt på selve antallet af fattige, som fattigdomsindikatoren viser."*

Kun personer, der selv har, eller er i familie med en person, der har haft bopæl i Danmark hele året, optræder i opgørelsen. Omkring 1.100 integrationsydelsesmodtagere i opgørelsen er indvandret i løbet af 2017.

Omkring 75 pct. af de personer, der modtog integrationsydelse i løbet af 2017, er omfattet af DST's indikator, svarende til ca. 21.400 personer, jf. tabel 2. 18.400 børn under 18 år var i 2017 i familie med en modtager af integrationsydelse, der var omfattet af indikatoren.

Tabel 2

DST's indikator, 2017

	Alle	DST's indikator	Andel af gruppe
	1.000 personer	1.000 personer	Pct.
Befolkning	5.702,0	254,0	4,5
Kontanthjælpsmodtagere	165,2	62,7	38,0
Integrationsydelsesmodtagere	28,4	21,4	75,2
Børn i familie med integrationsydelsesmodtagere omfattet af indikator		18,4	

Anm.: Integrationsydelsesmodtagere eller kontanthjælpsmodtagere udgør alle, der har modtaget integrationsydelse eller kontanthjælp i mindst to uger i 2017 ifølge DREAM-databasen. Børn er defineret som personer under 18 år i en familie med en integrationsydelsesmodtager, der er omfattet af indikatoren. Familiene til identifikation af børn er baseret på befolkningen 1. januar 2018, mens familiebegrebet benyttet af DST til at opgøre indikatoren er baseret på befolkningen 31. december 2017. Populationen i opgørelsen udgør personer bosiddende i Danmark pr. 1. januar 2018, som er i en E-familie med mindst en person over 14 år, der har haft bopæl i landet hele 2017. Ca. 2.400 integrationsydelsesmodtagere var ikke fuldt skattepligtige i 2017, hvorfor de ikke indgår i opgørelsen.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og DREAM-databasen.

Til sammenligning er 38 pct. af de personer, der modtog kontanthjælp i 2017 omfattet af DST's indikator. Det er ikke muligt på baggrund af ovenstående oplysninger at sige noget håndfast om, hvor mange integrationsydelsesmodtagere, der også ville have været omfattet af DST's indikator, hvis de i stedet havde modtaget kontanthjælp i 2017."

Jeg kan henholde mig til bidraget fra Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Inger Støjberg

/

Henrik Kyvsgaard